

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ

**ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Запоріжжя
24 Жовтня 2025 р.**

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Мукачівський державний університет

Одеський національний технологічний університет

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя

Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна
академія» Запорізької обласної ради

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

“ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ”

ЗБІРНИК

**ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

в рамках реалізації проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне **“Зміцнення
спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та
підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT -
ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH**

Запоріжжя, 24 Жовтня 2025 р.

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

УДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 4 від «31 жовтня 2025 р.)

ДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

З-69

Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту : збірник тез доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (24 жовтня 2025 р., м. Запоріжжя). – Запоріжжя : Вид-во МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2025. – 440 с.

ISBN 978-617-7346-80-6

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту», організованої та проведеної в рамках імплементації Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне “Зміцнення спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT - ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH. Учасниками конференції розглянуто питання впливу спільних цінностей ЄС на розвиток нової проєвропейської початкової та середньої загальної освіти в Україні, проаналізовано Європейські виміри сталого розвитку української вищої освіти, досліджено соціально-педагогічні виміри інклюзивної освіти в країнах Європейського Союзу. Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Наталя Фалько – доктор психологічних наук, професор (голова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Ольга Гончарова – кандидат педагогічних наук, доцент (співголова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Аліна Маслова – кандидат педагогічних наук, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Юлія Шевченко – доктор педагогічних наук, професор, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Галина Олейнікова - кандидат філологічних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Євген Топалов – старший викладач, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2025

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Розман І.І.

Мукачівський державний університет

Солецька Е. Р.

Мукачівський державний університет

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У РОЗВИТКУ БЕЗПЕЧНОГО, ІНКЛЮЗИВНОГО ТА ТОЛЕРАНТНОГО ШКІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Інновації – це не лише технології, але й методи, підходи, середовища, що сприяють безпеці, прийняттю різноманіття, інклюзії. В Україні вже реалізуються проекти, спрямовані на інклюзивну освіту, на адаптацію шкіл до потреб дітей з особливими освітніми потребами, на створення безпечної психологічної атмосфери, на боротьбу з булінгом, дискримінацією. Це відповідає європейським стандартам, де кожен учень повинен відчувати свою цінність, свою захищеність, мати рівні можливості.

Станом на 1 січня 2025 року в Україні функціонують 33 397 інклюзивних класів у закладах загальної середньої освіти, в яких навчається 47 610 учнів з ООП (особливими освітніми потребами) [3].

У закладах дошкільної освіти – 7 658 інклюзивних груп, з 15 297 вихованцями з особливими освітніми потребами <https://mon.gov.ua/osvita-2/inklyuzivne-navchannya/statistichni-dani> [3]. Ми звертаємо увагу, що крім того, є 728 спеціальних класів у середній освіті з 6 179 учнями з ООП [3].

Це означає, що інклюзивність в освіті вже має досить широку присутність, але є простір для збільшення охоплення та покращення якості.

У статті Мельничук О. «Становлення та розвиток інклюзивної освіти в Україні» розглядаються нормативно-правові заходи, які були ухвалені для підтримки інклюзивної освіти, її розширення [2].

У грудні 2024 році відбувся «Перший всеукраїнський урок про інклюзивність», приурочений до Міжнародного дня людей з інвалідністю. Мета полягала у залученості вчителів у процес виховання толерантного ставлення до людей з інвалідністю, подолати стигму. Це реальна шкільна практика, яка показує, як через виховні заходи можна реалізовувати європейські

цінності інклюзії [4]

Необхідно наголосити, що у рамках конференції «Цифрова компетентність учителя 2025» в Україні спілкувалися про те, як вчителі використовують дистанційні технології, онлайн-курси, вебінари для збереження освітнього процесу під час війни. Цей досвід включає й розвиток цифрової культури, адаптацію до нових форматів, а також пошук партнерів і зовнішніх ресурсів [6]

Проекти, які спрямовані на формування інформаційно-цифрових компетентностей у майбутніх учителів, особливо в умовах дистанційного навчання. Наприклад, в Ужгородському університеті формують медіа-грамотність, навички роботи з інтернетом, алгоритмічне мислення, створення цифрового контенту [5].

Всеукраїнський науково-практичний семінар «Цифрова компетентність сучасного вчителя НУШ: 2021» – приклад того, як на державному і академічному рівнях здійснюються заходи з підвищення кваліфікації, обмін досвідом, обговорення викликів (матеріальних, технічних, методичних) [6].

Згідно з аналізом, безліч нормативних документів (концепцій, законів, підзаконних актів) було ухвалено для підтримки інклюзивного навчання в Україні. Зокрема, Концепція «Нова українська школа», яка закладає базу для змін, що включають інклюзивність. Проте, за даними, тільки ~15 % загальноосвітніх шкіл на певному етапі охоплені інклюзивним навчанням (хоча ця цифра змінюється з часом) — через брак ресурсів, необхідної підготовки вчителів, інфраструктури [1].

Коли говорити про реальні приклади, можна навести урок про інклюзивність як модель, продемонструвати як вчителі, школярі, громада беруть участь – це демонстрація цінностей на практиці.

Дані про кількість інклюзивних класів і дітей з ООП допомагають показати масштаб, прогрес та області, де є прогалини.

Приклади з цифрової компетентності і дистанційного навчання під час війни – ілюструють, як вчитель стає агентом змін, як реагує освітня система на

виклики, і як європейські практики та інструменти (наприклад, вебінари, онлайн-курси, міжнародні конференції) стають актуальними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гладуш В. 1 Інклюзивна освіта в Україні: успіхи, проблеми, перспективи <https://surl.li/vcmkng>
2. Мельничук О. «Становлення та розвиток інклюзивної освіти в Україні» URL: <https://library.vspu.net/items/6cf57782-94a5-4944-b464-b67867ba67fb>
3. МОН. Оперативні статистичні дані на 01.01.2025: URL: <https://surl.lt/qvhshd>
4. Нова ініціатива сприятиме розвитку інклюзивної освіти для 160 000 дітей з інвалідністю в Україні URL: <https://www.unicef.org/ukraine/press-release/activation-to-boost-inclusive-education>
5. Стойка Я. Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів в умовах дистанційного навчання. 2023 URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/53784>
6. Цифрова компетентність сучасного вчителя НУШ: 2021» URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/179>
7. Цифрова компетентність учителя 2025. URL: <https://iitlt.gov.ua/tsyfrova-kompetentnist-vchytelia-2025-for-2>

Розман І.І.

Мукачівський державний університет

Турдай А.В.

Мукачівський державний університет

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРОГРАМИ (ERASMUS+, ETWINNING) ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР

Європейські стандарти педагогічної етики передбачають дотримання принципів честі, поваги до гідності учня, справедливості, неупередженості, конфіденційності, відповідальності та професійної доброчесності. Вони також включають обов'язки щодо рівності, інклюзивності, уникнення дискримінації за

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>